

قابلیت های اساسی

آموزش

دری



[Ketabton.com](http://Ketabton.com)

صنف پنجم

## بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

### پشگفتار:

این کتاب که فعلاً در دسترس شما قرار دارد از جمله یکی از کتابهای رهنمای معلم در بخش مضامین دری، پشتو و ریاضیات میباشد. این سلسله کتابها توسط یک گروهی از دانشمندان مجرب تعلیم و تربیه افغان در سال ۱۹۹۹ انکشاف یافته که هدف آن کمک به معلمین در مورد دانستن قابلیت‌های اساسی آموزش که باید در صنوف ابتدائی مکاتب مدنظر گرفته شود میباشد. در انکشاف این مواد از منابع مختلف، به شمول کتابهای فعلی که در مکاتب ابتدائیه تدریس میشود، کار گرفته شده است.

کتابهای تقویه لسان به شکل ذیل ترتیب و تنظیم گردیده اند:

- در مجموع شش کتاب رهنما برای صنوف اول الی ششم در مضامین پښتو، دری و ریاضی وجود دارد.
- هرکتاب مشتمل بر یک لست از قابلیت‌های اساسی آموزش برای صنف مربوط آن میباشد، که این لست معلم را در دانستن اینکه کدام قابلیت‌ها را باید تدریس کند کمک مینماید:
- برای صنف اول این قابلیت‌ها شامل آماده گی برای خواندن، مهارتهای درک مفاهیم، مهارتهای نوشتن واصطلاحات شفاعی میباشد.
- برای صنوف دوم تا ششم این قابلیت‌ها شامل شنیدن و خواندن لغات و درک مفاهیم، ساختارهای گرامری، املا و انشاء میباشد.

- برای صنوف پنجم و ششم مهارت‌های مطالعه نمودن هم علاوه شده است.

هر یک از قابلیت‌های ذکر شده در لست به مهارت‌های خاص لسانی تقسیم شده است که جواب‌گوی انکشاف اطفال در سویه‌های مختلف بوده، و معلم را در قسمت دانستن ضرورت تدریس مهارت‌های خاص لسانی صنوف مختلف کمک مینماید.

هر کتاب حاوی مثال‌های انکشاف مهارت‌های لسان می‌باشد که آنها باید در صنوف مشخص تدریس شوند.

- برای صنف اول مثالها ساده بوده و در بر گیرنده حروف، کلمات، جملات ساده و متن‌های کوتاه می‌باشد.

- برای صنوف ۲ - ۶ این مثالها طور ذیل ترتیب و تنظیم گردیده است:

**خواندن و درک مفاهیم :** خواندن متن‌های کوتاه با سوالات جهت درک مفاهیم و امتحان نمودن مهارت‌های خواندن و شنیدن.

**ساختار گرامری:** مشتمل بر تمریناتی است که باید در صنف مربوط آن تدریس گردد.

**املا :** مثال‌های از قوانین و مقررات خاص املا را در بر داشته به شکلی که این مثالها به تدریج مشکل‌تر و یا مغلق‌تر می‌گردند.

**انشاء :** حاوی مثال‌های تمرینات نوشتن و انشاء بوده به شکلی

که این مثالها به تدریج مشکل تر و یا مغلق تر میگردند.  
این مثالها معلمین را به طور ذیل کمک میکنند:

- این امر را یقینی میسازد که همه معلمین مهارت  
مربوطه را یکسان بدانند.

- معلمین مثالها را جهت امتحان نمودن این امر که آیا  
اطفال مهارت های مربوطه را درست دانسته اند و یا  
نه استعمال کرده میتوانند.

- معلمین میتوانند با استفاده از این مثالها، تمرین های  
اضافی را برای اطفال تهیه کنند.

این کتابها نه تنها برای معلمین مفید بوده بلکه مریبان معلمین نیز میتوانند  
از این کتابها استفاده نمایند. بطور مثال، آنها میتوانند از این کتابها جهت  
معرفی قابلیت های اساسی آموزش لسان، تدریس محتویات مضامین و آموزش  
برای معلمین جهت انکشاف و تهیه مواد کم مصرف درسی استفاده کنند.  
نظارت کننده گان تعلیمی میتوانند از مثالهای متذکره در این کتابها جهت  
امتحان نمودن این امر که آیا اطفال قابلیتهای انکشاف لسان را فرا گرفته اند  
و یا نه استفاده کنند. همه اشخاصیکه در انکشاف این مواد سهم داشته اند  
امید وارند که آموزگاران افغان این مواد را در مورد کار شان با اطفال مفید  
بیابند.

مؤسسات ذیل در تهیه و ترتیب این کتب سهم داشته اند:

OI/ HEP	Ockenden International/ Hangu Education Program	پروگرام تعلیم و تربیه هنگو
UNCHS/ Habitat	United Nation Center for Afghanistan	هبیئات
IRC	International Rescue Committee	کمیته بین المللی نجات
SCA	Swedish Committee for Afghanistan	کمیته سویدن برای افغانستان
SAB	Solidarite Afghanistan Belgium	همبستگی بلجیم با افغانستان
GTZ-BEFARE	Basic Education for Afghan Refugees	اداره کمکهای تخنیکی آلمان تعلیمات اساسی برای مهاجران افغانستان
AIL	Afghan Institute of Learning	انستیتیوت آموزشی افغان
CARE	Cooperative Assistance Relief Everywhere	پاملرنه
PSD	Partners for Social Development	همکاران ترقی اجتماعی (همتا)
SCF-US	Save the Children Federation - US Afghan Teachers and Schools Union in Quetta	دفتر حمایهٔ اطفال اتحادیه معلمین و مکاتب افغان در شهر کویته
NAC	Norwegian Afghanistan Committee	کمیته ناروی برای افغانستان
ECAR	Education Committee for Afghan Refugees	کمیتهٔ تعلیم و تربیه برای مهاجرین افغان
AMNA	Creation of the Pilot Schools in Afghanistan	ایجاد مکاتب نمونه در افغانستان (امنا)
HCI	Human Concern International	موسسهٔ بین المللی کمک های بشپری
ISRA	Islamic Relief Agency	موسسه خیریه اسلامی اسرا
ASC	Afghanistan Study Center	مرکز مطالعات افغانستان
CCA	Cooperation Center for Afghanistan	منا
Unicef	United Nation Children Fund	یونیسف

## قابلیت های اساسی زبان دری صنف پنجم

### مهارت های خواندن و شنیدن :

طفل قادر خواهد بود که :

- آوازهای مختلف در زبان دری را تفکیک و استعمال کند.

### لغات:

طفل قادر خواهد بود که :

- لغات شبیه الصوت را با معنای مختلف آن دریافت کند.
- لغات را در متن های مختلف با استفاده از کلمات درست استعمال کند.

### درک مفاهیم :

طفل قادر خواهد بود که :

- موضوع اساسی را تشخیص دهد.
- با تشخیص موضوعات، موضوع اساسی را تقویه کند.
- شخصیت ها را در يك قصه شرح بدهد.
- خاتمه قصه را پیش بینی کند.
- فرق بین تخیل نظر به حقیقت را بداند.

### مهارتهای مطالعه :

طفل قادر خواهد بود که :

- مواد موخذ را استفاده کند.
- فرهنگ لغات را بکار ببرد.

## ساختارهای گرامری: طفل قادر خواهد بود که :

- ضمائر و اسمای فاعلی را با اسمای مذکر و مونث در حالت های جمع و مفرد آنها استعمال کند.
- اسما و ضمائر مفعولی را در حالت های مفرد و جمع آنها استعمال کند.
- حروف اضافی را استعمال کند.
- زمان های حال، ماضی و آینده را با اسمای فاعلی و مفعولی استعمال کند.

### املاء:

طفل قادر خواهد بود که :

- کلمات با قاعده را به شکل درست آن بنویسد.

### انشاء:

طفل قادر خواهد بود که :

- قصه را در يك متن خلاصه کند.
- با استفاده از سوالهای هدایتی يك و یا دو پرا گراف در رابطه با يك موضوع بنویسد.
- با کمک لغات يك و یا دو پرا گراف بنویسد.

## صنف پنجم

### دری

## خواندن و درک مفاهیم:

### وسایل حمل و نقل

فرید قصه میکرد که چند سال پیش با پدرم کابل رفته بودم. شهر کابل بسیار زیبا بود، بعضی ها در بایسکل سوار بودند و بعضی در گادی، موتر های کلان و خورد مانند: سرویس تیز رفتار و غیره رفت و آمد داشتند. ناگهان صدای طیاره به گوشم رسید. طیاره یی را در فضای شهر دیدم که بطرف زمین نزدیک میگردد و صدایش بلند تر شد تا اینکه از نظر ها نا پدید گشت. از پدرم پرسیدم: طیاره چی شد؟ او جواب داد: در میدان هوایی نشت. گفتم: پدر جان! در ده ما کمتر مردم بایسکل دارند. آنها زیاد تر جهت نقل اشیا از آن استفاده میکنند. کوچیها اکثراً برای انتقال اشیاى خود از شتر کار میگیرند. موتر هم گاه گاه به ده ما می آید.

پدرم جواب داد: «پسرجان! وسایل حمل و نقل شهر ها با دهات بسیار فرق ندارند! ولی تعداد و انواع آن نظر به ضرورت و توانایی مردم هر شهر، قریه، ده و منطقه فرق میکند. حتی کشور ها هم از این تفاوت بر کنار نمیباشند و نخواهند بود.» پرسیدم: پدر جان چی میشود که برایم در باره وسایل حمل و نقل معلومات بیشتر بدهید! او گفت: «فرزندم! هر چیزی که برای انتقال اشیاى مردم از يك جای به جای دیگر استعمال میشود وسایل حمل و نقل است، که خودت اکثر آنها را میشناسی. به وسیله همین وسایل هر چیز آسانتر نقل داده میشود. توسط آن هر مامور و کارمند زود تر به سرکار خویش میرسد. فرید جان! بهتر خواهد بود



وقتی به خانه رفتیم تو قلم و کتابچه را گرفته و نامهای وسایل حمل و نقل را یادداشت کنی تا در باره وسایل حمل و نقل معلومات کافی داشته باشی.»

مترادف کلمات زیر را از داخل چوکات پیدا کرده مقابل آنها نوشته کنید!

هوا، نقل دادن، قریه ها، اسباب، زیاد

اکثر:

\_\_\_\_\_

انتقال :

\_\_\_\_\_

دهکده:

\_\_\_\_\_

فضا:

\_\_\_\_\_

ضد کلمات زیر را از داخل چوکات پیدا کرده مقابل آنها بنویسید!

زشت، گریان، دشوار، غمگین

خوش:

\_\_\_\_\_

آسانتر:

\_\_\_\_\_

خندان:

\_\_\_\_\_

زیبا :

\_\_\_\_\_

جواب صحیح را انتخاب کنید!

چیز های که انسان و اشیا را از يك جا به جای دیگر نقل میدهند عبارت اند از:

\_\_\_ وسایل حمل و نقل

\_\_\_ شهر

\_\_\_ اشیا

عبارت اول کدام موضوع را معرفی و بیان میکند؟

وسایل حمل و نقل

\_\_\_ شهر

\_\_\_ قریه

\_\_\_ اشیا

فرید با پدر خود به یکی از این جا ها رفته بود:

\_\_\_ شهر قندهار

\_\_\_ شهر کابل

\_\_\_ کوه

\_\_\_ صحرا

فرید کدام وسایل حمل و نقل را در شهر کابل دیده بود :

\_\_\_ ریل

\_\_\_ میدان طیاره

\_\_\_ موتر ها، بایسکل و حیوانات بارکش

دعوت من برتو آن شد کایزدت کناد!  
بریکی سنگیندل نامهربان چون خویشتن  
تابدانی درد هجر وداع عشق و غم کشی  
چون به هجراندر بیچی پس بدانی قدر من

### رابعهٔ بلخی

صدها سال پیش از امروز در بلخ دختری بود که رابعه نام داشت. پدرش امیر منطقه بود. این دختر هوشیار و با ذوق برادری داشت بنام حارث. رابعه با درس و آموزش علم سخت دلگرمی داشت. با استفاده از نفوذ و تاثیر پدر او توانست بسیاری از علم های مروج آن وقت را بیاموزد. خصوصاً در بخش علم و ادب پیشرفتهای شایانی کرد، حتی به درجه یی رسید که شعر سرایی را آغاز کرد و در اندک زمان از جملهٔ شاعران پیشتاز وقت خود شد. برادرش حارث با او مخالفت پیدا کرد و نمیخواست خواهرش تا آن حد پیش برود که زبانزد خاص و عام گردد. ولی رابعه آزادمنش بود. تحت تاثیر نمیرفت، مردانه صفت هدف خود را دنبال میکرد. بالاخره از شعرای مشهور شد و اشعار زیاد سرود. که شما نمونه کلامش را در اول درس خواندید.

مترادف کلمه هایی را که زیر آنها خط کشیده شده از کلمه های داخل چوکات انتخاب کنید. در خانه های خالی مقابل جمله های داده شده بنویسید.

رواج داشتن، شوق، شایسته

- ( ) مردم به خواندن شعر های رابعهء بلخی ذوق زیاد دارند. ( )  
( ) در بین مردم وطن ما مهمان نوازی مروج است. ( )  
( ) رابعه بخاطر علم و فضلی که داشت شایان احترام است. ( )

کلمه های متضاد را از داخل چوکات پیدا کرده در مقابل کلمه های داده شده بنویسید!

فوق، وصل و یکجایی، ترسو و بز دل

شجاع:

تحت:

هجر:

---

---

---

لغتهای مناسب را از چوکات پائین انتخاب نموده در جا های خالی جمله های زیر

بنویسید!

ایزد، دعوت، آزادمنش

\_\_\_\_\_ از نیکی کردن بنده گان به یکدیگر راضی میشود.  
هر فرد \_\_\_\_\_ قابل احترام است به شرطی که نیکو باشد.  
نعیم به سبب مریضی از شرکت در \_\_\_\_\_ دیروز \_\_\_\_\_ داری کرد.

جمله صحیح را انتخاب کنید!

مقصد این داستان میرساند که:

- \_\_\_ رابعه خوشدار آموزش علم و ادب بود.
- \_\_\_ برادرش همکار و موافق او بود.
- \_\_\_ او را کاکایش کمک و همکاری میکرد.

## حضرت محمد ﷺ

حضرت محمد ﷺ بهترین پیغمبر خدا (ج) و رهبر ماست. جناب شان در شهر مکه مکرمه به دنیا آمد. پیش از ولادت آنحضرت (ص) پدر شان عبدالله وفات کرده بود. تربیت شان به عهده مادرش بی بی آمنه و جد شان عبدالمطلب ماند. شیرده شان بی بی حلیمه بود. متاسفانه والده بزرگوارشان در شش ساله گی و جد شان در سن هشت ساله گی آن حضرت (ص) وفات کردند. کاکای شان ابوطالب عهده دار سرپرستی شان گردید.

طفل یتیم و بی مادر چنان نیکو تربیت یافت که خلق نیک، حیا و امانت داری شان او را سرپرست امور تجارتهی خدیجه بیوه زن ثروتمند گردانید. در سن چهل ساله گی در غار کوه حرا به پیغمبری مبعوث شد. اول دعوت از بی بی خدیجه که با او ازدواج نموده بود شروع شد و به تدریج دعوت به اسلام در میان عمو، عموزادگان، قوم و مردم ادامه یافت.

جناب شان در مدت ۲۳ سال رسالت و بعثت توانست توسط کلام خدا (ج) قران کریم و احادیث نبوی دین را تکمیل کند. بعد از رحلت آن حضرت (ص) یاران با وفایش نقش قدم او را تعقیب کردند و اسلام را در سراسر جهان انتشار دادند.

پیشوای چو مصطفی داریم	شکر حق را که پیشوا داریم
او طریقت عیان کند ما را	او شریعت بیان کند ما را
تا به روز جزا پیایی باد	صلوات خدای بروی باد
دوستدار چهار یار اویم	امت او و دوستدار اویم
باد بر جمله دوستدارانش	رحمت حق نثار یارانش

از کلمه های داخل چوکات استفاده کرده آنها را در خانه خالیهای جمله های داده شده به کار ببرید!

وفات فامیل تدریج وسعت عیان متاسفانه

مادر آن حضرت (ص) در وقتی که جناب شان طفل شش ساله بود \_\_\_\_\_ کرد.  
اخلاق نیک آن حضرت (ص) از سرگذشت قبل از بعثت شان \_\_\_\_\_ میباشد.  
انتشار دین مبین اسلام به \_\_\_\_\_ ، ادامه یافت.

کلمه های همیشه را برای کلمات داده شده در پایین تکمیل کنید. از مثال پیروی  
نمایید.

مبعوث:	باعث،	بعثتر،	مبعوین
رسالت:	_____ ،	_____ ،	_____
اصحاب:	_____ ،	_____ ،	_____
وسعت:	_____ ،	_____ ،	_____

جمله هارا خوانده و جمله صحیح اُترا انتخاب کنید!

رسول مقبول (ص) قبل از بعثت به نام:

\_\_\_\_\_ سرمایه دار معروف بود.

\_\_\_\_\_ تجارت کار مشهور بود.

\_\_\_\_\_ امین با حیا، نیکو و صاحب وقار مشهور بود.

او دعوت به دین مبین اسلام را:

— از بیگانه گان آغاز کرد.

— از رفیقان آغاز کرد.

— از خاندان و خویشاوندان آغاز کرد.

انتشار دین مبین اسلام بعد از رحلت آن حضرت (ص) توسط:

— فرزندان صورت گرفت.

— یاران با وفای او صورت گرفت.

— قوم و قبیله پدری شان صورت گرفت.



## مطالعه کتاب و کتابخانه

مطالعه برای انسان آگاهی میبخشد و وسیله خویشت برای قادر ساختن انسان در شناخت خوب و بد مفید و مضر که بدون خواندن کتاب و مطالعه میسر نمیشود. روزی معلم به ما توصیه کرد که در کتابخانه بروید و مطابق میل خود موضوعی را تعقیب نمایید، علاوه از آن میتوانید هر وقت از کتاب در کتابخانه های عمومی استفاد کنید.

قابل یاد آوری است که من در خانه از برادرم خواهش نمودم تا همراهیم به کتابخانه برود و مرا کمک کند.

کتابخانه جای زیبا بود، چمن و باغچه<sup>۴</sup> قشنگ و دلربا داشت. تعمیر کتابخانه در سمت شمال قرار داشت. تالار آن از کتاب های بسیار زیاد که در الماریها گذاشته شده بودند پر بود. من از تماشای کتابخانه حیران مانده بودم.. بسیار مردم مشغول مطالعه بودند. ما نزد مسؤل کتابخانه رفتیم و برادرم برای من کارت اشتراك کتابخانه را گرفت تا هر وقت بتوانم از کتابها جهت مطالعه استفاده کنم.

خانه خالیها را با کلمه های مناسب پر کنید که در قوس ها داده شده اند.  
مطالعه یا خواندن، عملیست که پرده های \_\_\_ را از مقابل دیده گان انسان دور میسازد  
(روشنی، جهل، دنیا)

مطالعه انسان را تشویق میکند تا \_\_\_ کار کند.

(نزدیک، همیشه، دور)

مطالعه برای همه میفهماند که چطور \_\_\_ کنند و چه \_\_\_ های دارند.

(رفتار، زندگی، کردار، مسئولیت)

به ارتباط متن جمله های درست را نشانی کنید!  
مطالعه برای انسان :

- آگاهی میبخشد تا خوب و بد را فرق کند و آمادهٔ زنده گی گردد.
- سیاهی و روشنایی را بشناسد.
- از وسایل زراعتی کار بگیرد.

برای مطالعه کردن :

- چوکی ضرور است.
- میزهای قشنگ کار است.
- کتابهای خوب و مفید کار است.

کتابهای خوب :

- در کتابخانه های عامه پیدا میشوند.
- در بازار قرطاسیه فروشی پیدا میشوند.
- در نزد اشخاص هنرمند پیدا میشوند.

## لطیفه

### نثار گل و امیر تیمور

نثار گل آدم عجیبی بود، بسیار حاضر جواب و مسخره. روزی امیر تیمور به نثار گل گفت :

نثار ! این اسپ مرا میتوانی خواندن بیاموزی؟ نثار گل که دید عجب سوالی از او شده، فوراً گفت : دو شرط مهم دارد!  
گفت : بگو.

گفت : یکی آن که برایم ده سال مهلت بدهی. دوم این که برای انجام این کار به پول بیشتر ضرورت دارم، آن را برایم تهیه کنی. امیر تیمور گفت : هر قدر پول و مهلت که میخواهی برایت میدهم و امر کرد برای نثار گل چند کیسه طلا بدهند.  
نثار گل کیسه های زر را گرفت و سوار بر اسپ امیر تیمور به دهکده خود رفت. مردم، که از موضوع آگاه شده بودند گرد نثار گل را گرفتند و گفتند :  
نثار گل ! اسپ چی طور خواننده شده میتواند؟ امیر تیمور را مگر نمیشناسی؟ اگر نتوانی اسپ را خواندن بیاموزی پوستت را خواهد کند. نثار گل گفت :  
حالا این پولها را خرج میکنم! تا ده سال یا تیمور لنگ میمیرد، یا من میمیرم یا اسپ میمیرد.

کلمه های که در جمله های زیر خط کشیده شده اند. مترادف آنها را از چوکات لغات در قوس های خالی مقابل جمله ها بنویسید !

اجازه و چانس، چیزهای حیران کننده، با اهمیت و ارزش

- ( ) زحمت و کوشش شرط مهم کامیابی است .
- ( ) دامنه های کوه هندوکش عجیب منظره های دارد.
- ( ) من برای تهیه و جمع آوری مواد درسی مهلت گرفتم.

جمله صحیح را انتخاب نموده و به دوران دایره بکشید!

این لطیفه در باره آموختن :

\_\_\_ خواندن اسب است؟

\_\_\_ خواندن شاگرد است؟

\_\_\_ خواندن طوطی است؟

امیر تیمور برای نثار گل دو کیسه :

\_\_\_ نقره داد؟

\_\_\_ طلا داد؟

\_\_\_ جواهر داد؟

نثارگل گفت که تا ده سال:

\_\_\_ یا اسپ میمیرد !

\_\_\_ یا تیمورلنگ میمیرد!

\_\_\_ یا من میمیرم!

## اندرزها

علم نور الهیست که به قلب انسان فرود می آید.  
علم درختیست که ثمر آن عمل میباشد.  
علم داراییست که هر قدر آن را مصرف کنید زیاد میشود.  
به هر اندازه که انسان صاحب علم و دانش گردد به همان اندازه صاحب اعتبار،  
عزت و مرتبه<sup>۴</sup> بلند میگردد.  
علم را بنوشتن زنجیر و به آموختن تکثیر کنید.  
یکی را گفتند عالم بی عمل به چی ماند؟ گفت: به زنبور بی عسل  
معنای درست کلمه ها نشانی شود.

( بالا، پایین، طرف )	فرود :
( آبرو، منزلت، دبدبه )	عزت :
( کم ساختن، زیاد ساختن، درخواست کردن )	تکثیر :

از جمله های داده شده جمله<sup>ء</sup> درست آن را نشانی کنید!

- علم درختیست که ثمر آن عمل میباشد.
- علم درختیست که ثمر آن بی عمل میباشد.
- علم درختیست که ثمر آن هیچ ثمر ندارد.
- علم دارایی است که هر قدر مصرف شود کم نمیشود.
- علم داراییست که کم نمیشود.
- علم داراییست که در اثر استفاده کم میشود.

عالم بی عمل به چی ماند:

- به زنبور بی عسل.
- به زنبور بی بال.
- به زنبور با عسل

## میلهٔ سمنک

سمنک در جوش ما کفچه زنیم      دیگران در خواب ما دفچه زنیم  
سمنک نذر بهار است      میلهء شب زنده دار است  
این خوشی سال یکبار است  
سال دیگر یا نصیب  
آرزو امشب خروشد      سمنک در خود بجوشد  
دلخوشی جامه پوشد  
سال دیگر یا نصیب  
بی شکر شیرینی دارد      خود به خود رنگینی دارد  
طعم خوش چون فرینی دارد  
سال دیگر یا نصیب  
سمنک در جوش ما کفچه زنیم      دیگران در خواب ما دفچه زنیم

کلمه های مترادف لغاتی را که در جمله ها زیر شان خط کشیده شده است، از چوکات پیدا کرده و در قوس های مقابل جمله ها بنویسید!

بیدار، شوردادن، خواب، دایره

- سمنك در جوش ما كفچه زنيم. ( )  
ديگران در خواب ما دفيچه زنيم. ( )  
ميلهء شب زنده دار است. ( )

جواب صحيح را انتخاب كنيد!

سمنك ميله :

\_\_\_ بهار است؟

\_\_\_ زمستان است؟

\_\_\_ خزان است؟

ديگران در خواب؟

\_\_\_ مادرس ميخوانيم

\_\_\_ ما دفيچه زنيم

\_\_\_ ما گريه ميكنم؟

اين خوشي سال:

\_\_\_ دو بار است،

\_\_\_ يك بار است،

\_\_\_ چند بار است.



## زمستان

هر سال چهار فصل دارد و فصل آخر سال را زمستان گویند. زمستان موقع برفباریست. برف برای مردم افغانستان و جهان بسیار مهم است. ما از بزرگان خود شنیده ایم که میگفتند: «کابل بی زر باشد بی برف نی» بخاطری که زراعت و آبادی ملک به آب و به برف و باران بسته گی دارد.

در زمستان هوا بسیار سرد میشود. ما و اکثریت باشندگان کابل در موقع زمستان برای گرم کردن خود از صندلی استفاده میکنیم و بیرون از خانه همه کس لباس گرم پشمی میپوشند تا از خطر خنک محفوظ بمانند. مناظر طبیعی در زمستان هم دیدنی و تماشایی میباشد. جالبتر این که صحنه های برف جنگی، ساختن شیر برفی توسط اطفال و یخمالک سر برف از جمله بازیهای زمستانی در وطن ما به شمار میروند.

بعضی مناطق افغانستان عزیز نسبت به کابل زمستان سرد تر دارد. مثل بدخشان، سالنگها، هزاره جات، غزنی و گردیز. کوههای این مناطق در زمستان دایم از برف پوشیده بوده و تا نزدیکی های تابستان برف در آنجا ها میماند. این برفها ذخیره<sup>۴</sup> خوب برای دریاها، چشمه ها<sup>۵</sup> و جویبار ها میباشد که در سرسبزی و آبادی ملک بسیار تأثیر دارند.

در جمله های کلمه های که زیر آنها خط کشیده شده است، متضاد آنها را از چوکات پیدا کرده در قوسهای مقابل جمله ها بنویسید!

ایستاده، پست، گرم

- ۱- در زمستان هوا بسیار سرد میباشد. ( )  
۲- کوه هندوکش قله های بلند دارد. ( )  
۳- آب دریاها به سرعت روان هستند. ( )

در جمله های کلمه های که زیر آنها خط کشیده شده است، مترادف آنها را از چوکات پیدا کرده در قوسهای مقابل جمله ها بنویسید!

به خصوص، همیشه، ملك، مسؤل، نگهبانی، اثر، طبیعی

کوههای اکثر مناطق وطن عزیز ما دایم از برف پوشیده میباشند.

( )

در هوای سرد زمستان، لباس گرم انسان را از سرما خورده گی محفوظ میدارد.

( )

برف و باران برای آب و هوای وطن ما تاثیر خوب دارند.

( )

از چوکات کلمه های مناسب را در خانه های خالی جمله های زیر بنویسید!

دایم، همیشه، مناظر، به خصوص، زر، موقع

کابل بی \_\_\_\_\_ باشد نه بی برف.

\_\_\_\_\_ طبیعی در زمستان بسیار دیدنی و تماشایی میباشند.

زمستان \_\_\_\_\_ برفباری و خنک میباشند.

جمله های پایین را بدقت بخوانید. جمله یی که مطابق متن درس است، با علامه<sup>۶</sup> (ص) و جمله های که مطابق متن نیست با علامه (غ) آن را نشانی کنید!

\_\_\_ ما و اکثریت باشندگان کابل در موقع زمستان برای گرم کردن خود از

بخاری تیلی کار میگیریم.

\_\_\_ ما و اکثریت باشندگان کابل در موقع زمستان برای گرم کردن خود از مرکز

گرمی و بخاری برقی کار میگیریم.

\_\_\_ ما و اکثریت باشندگان کابل در موقع زمستان برای گرم کردن خود از

صندلی استفاده میکنیم.

## حکایت

دو برادر یکی خدمت سلطان میکرد و دیگری به زور بازو نان میخورد. باری برادر توانگر برادر درویش را گفت که چرا چون من خدمت سلطان نکنی تا از مشقت کار کردن برهی؟

گفت : تو چرا کار نکنی تا از مذلت خدمت رهایی یابی که خردمندان گفته اند: نان خود خوردن و نشستن بهتر از کمر زرین بستن و به خدمت ایستادن.

به دست آهن تفته کردن خمیر	به از دست بر سینه پیش امیر
عمر گرانا یه در این صرف شد	تا چه خورم صیف و چه پوشم شتا
ای شکم خیره به نانی بساز	تا نکنی پشت به خدمت دو تا

لغتهای هم ریشه کلمه های لست شده را از کلمه های داخل چوکات پیدا و در قوسهای مقابل آنها بنویسید

سلطان، ذلیل، صراف، حکایات، حاکی، سلطنت،  
ذات، مصرف، مصارف، سلاطین، ذلالت

مثال :

سلطان :

(سلطان) (سلطنت) (سلاطین)

حکایت :

( ) ( ) ( )

صرف :

( ) ( ) ( )

مذلت :

( ) ( ) ( )

کلمه های مترادف لغاتی را که در جمله ها، زیرشان خط کشیده شده است، از چوکات پیدا کرده و در قوسهای مقابل آنها بنویسید !

زمستان، خواری و پستی، رنج و سختی، تابستان، سردی، گرمی

- ( ) تحمل مشقت انسان را ثابت قدم میسازد.
- ( ) پذیرفتن مذلت از قدر انسان میکااهد.
- ( ) در صیف عربستان گرمتر از پاکستان است.
- ( ) در روزهای شتا هوای کشورهای نامبرده گواراست.

جواب صحیح را انتخاب کنید !

برادر توانگر خدمت :

\_\_\_ علما را میگرد؟

\_\_\_ ادبا را میگرد

\_\_\_ سلطان را میگرد

برادر درویش به زور بازوی :

\_\_\_ خود نان میخورد؟

\_\_\_ مردم نان میخورد؟

\_\_\_ شما نان میخورد؟

\_\_\_ پسران خود نان میخورد؟

مطلب از فرد :

«به دست آهن تفته کردن خمیر به از دست بر سینه پیش امیر»

کدام است :

— در خدمت پادشاه دست به سینه ایستادن بهتر است!

— خدمت والدین را کردن بهتر است!

— از آهن ذوب شده به دست چیزی ساختن و کارکردن بهتر است!

— یا هیچکدام منظور نیست!

## ادیسون

«آل» ادیسون در یکی از روز های سرد و تاریک زمستان سال ۱۸۴۷ میلادی به دنیا آمد. هفت سال بیشتر نداشت که روانه مدرسه شد. دیری نگذشته بود که مادرش پی برد که در خانه بهتر از مدرسه می تواند فرزندش را تعلیم دهد. این بود که او را از رفتن به مدرسه باز داشت و خود در خانه به تعلیم فرزند همت گماشت.

ادیسون با پشت کاری که داشت بعد از سن ۱۶ ساله گی توانست در نیویورک ۱۲۲ اختراع نماید. خصوصاً دستگاه گرامافون را به حیث ماشین ناطق اختراع و به جهانیان تقدیم کرد این اختراع به شهرت او افزود، ولی او قانع نبود و کار میکرد تا بالاخره توانست به یکی از آرزو هایش به روز ۲۱ اکتوبر ۱۸۷۹ میلادی دست یابد. این روز برای او و همهء مردم دنیا روز مهمی به شمار میرود. او در این روز موفق شد که جریان برق را کشف کند و در چراغ به صورت روشنایی در آورد و شب تاریکی را روشن و چراغان کند و به تمام مردم جهان هدیه دهد.

از کلمه های داده شده داخل چوکات لغتهای هم ریشه را جدا کرده کنار هم بنویسید!

اختراعات، اکتشاف، منطق، ناطق، کشفیات، نطاقان، مخترعان

مثال:

<u>ناطق</u>	<u>ناطق</u>	<u>ناطقان</u>	:	نطق
-----	-----	-----	:	کشف
-----	-----	-----	:	اختراع

کلمه های مناسب را از کلمه های داده شده داخل چوکات انتخاب و درخانه خالیهای جمله ها بنویسید!

موفق، همت گماشت، مهم، هدیه، شهرت، افزود

ادیسون برق را کشف و به مردم جهان \_\_\_\_\_ کرد.  
مادر ادیسون در خانه به تعلیم او \_\_\_\_\_ .  
ادیسون \_\_\_\_\_ شد به مردم خدمت کند و \_\_\_\_\_ یافت.  
هرکس کتاب های \_\_\_\_\_ را مطالعه کند به معلوماتش \_\_\_\_\_ میشود.

جواب صحیح را انتخاب کنید!

در این درس مطلب مهم عبارت است از :

\_\_\_ تدریس ادیسون در خانه توسط مادر.  
\_\_\_ اختراعات و پشت کار ادیسون در زندگی.

سفرهای او به هر جا؟

\_\_\_ ادیسون توانست بعد از سن ۱۶ ساله گی .  
\_\_\_ در لندن ۱۲۲ اختراع کند.  
\_\_\_ در بن ۱۲۲ اختراع کند.  
\_\_\_ در نیویارک ۱۲۲ اختراع کند.



هدیهء مهمیکه او به مردم جهان داد عبارت است از :

— ماشین چاپ!

— ماشین گراف قلب !

— جریان برق در چراغ به صورت روشنایی !

## بهار

در یکی از روز های بهار که هر طرف سرود و خوشی میبارید، اسد از برادر جوان خود میرویس خواست که با هم يك جا به تماشای باغی بروند که در نزدیک خانه<sup>۶</sup> شان بود.

میرویس خواهش برادر خود را پذیرفت و هر دو به طرف باغ رفتند. به باغ رسیدند باغبان پیری را دیدند که مصروف نهالشانى بود. اسد و برادرش بدون آن که مانع مصروفیت باغبان شوند به طرف درختان بلند و پر شگوفه رفتند. منظره زیبای باغ بسیار دلکش بود. آب سرد و شفاف در جویبار ها روان بود. پرنده گان خوشخوان که بعد از سپری کردن ایام زمستان از مناطق گرم آمده بودند به شاخه های سبز و پر برگ درختان میپريدند. نغمه سرایی این مرغان خوشخوان هر گونه غم و اندوه را از انسان دور میکرد. اسد و برادرش تا نزدیک غروب به تماشای باغ بودند و پیش از آن که آفتاب غروب کند به طرف خانه حرکت کردند و قبل از تاریکی شب به خانه رسیدند.

## زراعت

ترقی به منزله درختیست که زراعت ریشه آن را تشکیل میدهد. صنعت‌های گوناگون شاخه و برگ و آرامی میوه<sup>۴</sup> آن میباشد. اگر بخواهیم از درخت ترقی بر خوردار باشیم. واز میوه<sup>۴</sup> آن سعادت و آرامی بیابم باید در تقویت ریشه درخت توجه کنیم. به وسیله<sup>۴</sup> زراعت نه تنها برای مردم مواد خوراکی تهیه میشود، بلکه ترقی صنعت نیز به کشاورزی بسته گی دارد. چه بیشتر مواد اولیه<sup>۴</sup> صنعت به وسیله کشاورزی فراهم میشود.

جای خوشیست، کشور ما افغانستان سر زمینست که آب و هوای آن برای بار آوردن هر گونه زراعت آماده گی دارد.

اگر ما همت به خرج دهیم و شیوه های زراعت، استعمال قلبه و بکار برد افزار ماشینی را بیآموزیم، میتوانیم يك دهقان زحمتکش بار آیم و میتوانیم چندین برابر محصول زراعتی خود را بیفزاییم.

## محبت مادر

ای مادر عزیز که جانم فدای تو      قربان مهربانی و لطف و صفای تو  
مهت برون نمیروم از سینه ام که هست      این سینه خانه تو و این دل سرای تو  
ای مادر عزیز که دادی به من تو شیر      سهل است اگر که جان دهم اکنون برای تو  
خوشنودی تو مایه خوشنودی من است      زیرا بود رضای خدا (ج) در رضای تو

گر بود اختیار جهانی به دست من

میریختم تمام جهان را به پای تو

از هر جمله معانی لغت مهر را به طور جداگانه در جاهای خالی مقابل جمله ها بنویسید!

مُهر      مَهر      مهر      مهر

\_\_\_\_\_ مهر: مهر مادر، دردلهای همه ما جا دارد.

\_\_\_\_\_ مهر: ماه و مهر، آثار بزرگ قدرت و خلقت اند.

\_\_\_\_\_ مهر: مهر حق ثابت هر زن مسلمان است.

\_\_\_\_\_ مهر: در مکتب ما باید سند فراغت را مهر کنند.

ضد کلمه های زیر را از لغات داخل چوکات دریافت کرده در مقابل هر کدام

بنویسید:

نفرت، دشمنان، مشکل، بیگانگان

دوستان : \_\_\_\_\_  
سهل : \_\_\_\_\_  
محبت : \_\_\_\_\_  
قربان : \_\_\_\_\_

هدف اصلی شعر را طبق هدایت درجایهای مناسب نشانی کنید!  
شعر خوانده شده تعلق دارد به :

\_\_\_ مهر و محبت یاران با همدیگر  
\_\_\_ مهر و محبت فرزندان با یکدیگر  
\_\_\_ مهر و محبت فرزندان با مادر

شعر خوانده شده پیشکش از طرف:

\_\_\_ مادر به فرزندان میباشد.  
\_\_\_ فرزند به مادرش میباشد.  
\_\_\_ خواهر به مادر میباشد.

شعر خوانده شده بیانگر:

\_\_\_ دوست داشتن فرزند توسط مادر است.  
\_\_\_ دوست داشتن مادر توسط فرزند است.  
\_\_\_ دوست داشتن هر دوی شان توسط یکدیگر اند.

## عروسی

شیما دختر درس خوان و هوشیار است. شب گذشته به عروسی دختر خاله خود رفته بود. از این که توانسته بود در مراسم عروسی یکی از دوستان نزدیک خود اشتراک کند، بسیار خوش بود. شیما وقتی که فردا به مکتب آمد در باره مراسم عروسی با شوق زیاد به همصنفی های خود این گونه قصه کرد:

جالب از همه این بود که عروس بسیار زیبا آرایش شده بود. و سر تا پا لباس زربفت کاری پوشیده موی و روی او غرق زر و زیور بود. لباس سرتا پا سفید و نقره فام، یک دسته گل سبز و سفید در دست و بوت نقره رنگی به پا داشت. حین ورود داماد، غوغای راه دهید و عزیزان دورادور داماد را گرفته داخل اتاق شدند. مراسم آیین مصحف زیر شال شروع شد. آواز قهقهه خنده ها و کف زدن ها، در و دیوار خانه را تبدیل به صحنه جشن پیروزی کرد.

یکبار صدای بخیر، بخیر گفتن همه را در حرکت آورد. همزمان با این وضع نرم نرم صدای گریه بالا شد چند تن عروس را در گریه همنوایی می کردند. ولی در مقابل دسته دیگری زنان خواندن سرود آهسته برو، آهسته برو را شروع کردند.

کلمه های داخل چوکات را در جاهای خالی مناسب جمله ها بنویسید!

زربفت، ملاقات، سیمین، صحنه

\_\_\_\_\_ محفل عروسی از وضع خاص برخوردار بود. لباس \_\_\_\_\_ بوتهای سفید \_\_\_\_\_ گونه عروس با شادمانی دوستان هر کدام عواملی بودند که به جوش و خروش محفل می افزودند \_\_\_\_\_ عزیزان با همدیگر در گوشه و کنار نیز تاثیر عجیب داشت.

جواب درست داخل چوکات را نشانی کنید!  
شیرما شب گذشته در محفلی که شرکت کرد عبارت بود از:

\_\_\_ محفل نامزادی.

\_\_\_ محفل نامگذاری.

\_\_\_ محفل عروسی.

\_\_\_ محفل شعر خوانی.

جالب تر از همه این بود که:

\_\_\_ دوستان همه جمع شده بودند.

\_\_\_ شرکت کننده گان لباسهای زیبایی به تن داشتند.

\_\_\_ عروس بسیار زیبا آرایش شده بود.

زیر شال، مراسمی که صورت گرفت عبارت بود از :

\_\_\_ مراسم عقد نکاح

\_\_\_ مراسم آئینه مصحف

\_\_\_ مراسم سرود خوانی آهسته برو

\_\_\_ مراسم شیرینی خوری

## بزکشی

بزکشی از جملهٔ بازیهای خیلی جالب و قدیمی کشور ماست. از نامش پیداست که مسابقه توسط اسب سواران برای ربودن بز صورت میگیرد که منظور از گوسالهٔ ذیح شده میباشد.

مسابقهٔ بزکشی بین دو تیم آغاز شده و هر تیم کوشش میکند که اسپهای چست و چالاک و قوی داشته باشند. سوار کاران نیز باید مردان قوی باشند که آنها را به نام چاپ انداز یا پهلوانان یاد میکنند.

بزکشی معمولاً در روزهای جشن، روزهای عید، عروسی و نوروز به راه انداخته میشود. بزکشی یک بازی مخصوص و عنعنوی بوده که نه تنها برای افغانها جالب است، بلکه برای مردمی که از کشورهای دیگر میآیند نیز تماشای آن دلچسپ و دیدنیست.

بزکشی در میدان بزرگ صورت میگیرد. در وسط میدان یک دایره از خط سفید رسم میشود. از این که مسابقه شروع شود بز را در بین دایره میگذارند که آنرا دایرهٔ حلال میگویند.

بزکش مجبور است که بز را از دایره گرفته و به تنهایی یکدور میدان را طی کرده و دوباره به داخل دایره بیاندازد و نمره بگیرد.

بعد از ختم مسابقه به تیم برنده تحفه هایی از قبیل چین، لباس، پول نقد و کپ پیروزی عطا میشود.



معنای درست کلمه ها را انتخاب کنید و دور آنها را حلقه کنید!

چست:	آهسته	چالاک	خاموش
ذبح:	زنده	خورده	کشته
اعطا:	بخشش	بردن	دادن
عنعنوی:	رواج	گذشته	زمانه
تحفه:	گرفته	سوغات	برده

بزکشی یکی از بازیهای :

\_\_\_ عصریست.

\_\_\_ عنعنوی افغانستان است.

\_\_\_ بین المللی جهان است.

مسابقه بزکشی توسط:

\_\_\_ سه تیم صورت میگیرد.

\_\_\_ دوتیم صورت میگیرد.

\_\_\_ پنج تیم صورت گرفت.

بزکشی در چگونه جاها صورت میگیرد:

\_\_\_ میدان های خورد

\_\_\_ میدان های بزرگ و چمن

\_\_\_ در میدان فوتبال

## قالین بافی

در وطن عزیز ما افغانستان، صنعت قالین بافی از زمانه های خیلی قدیم تا کنون رواج دارد. کسانی که به بافت قالین مصروف میباشند اکثراً قالین بافان در مناطق شمال و غرب کشور ما بوده و قالین های آچه و هرات در جهان مشهور اند. برای بافت قالین از ابریشم و پشم گوسفند استفاده میشود. ابتدا پشم را به قسم تار تهیه نموده و بعداً آنرا رنگ های مختلف می دهند. بیشتر قالین را زنان، دختران و بچه ها میبافند. مردان کمتر مصروف قالین بافی هستند.

قالین بافان وطن ما برای بافت قالین از دستگاه های که خود میسازند استفاده میکنند.

قالین از جمله صادرات عمده کشور ما به شمار رفته و عاید خوبی از آن به دست میآید.

در جملات داده شده لغات مترادف کلمه های خط کشیده شده را از داخل چوکات انتخاب و در قوس های مقابل جملات بنویسید.

نامداژ، سابق، سرگرم

- زنان هم به قالین بافی مصروف هستند ( )
- صنعت قالین بافی از قدیم در وطن ما رواج دارد. ( )
- قالین های افغانی در دنیا مشهور است. ( )

متضاد کلمه های را که زیر آنها خط کشیده شده از داخل چوکات پیدا کرده و در قوسهای مقابل جمله ها بنویسید!

ذخیره، پرچون، صادرات

- ( ) سامان آلات برقی از جمله واردات کشور ماست.
- ( ) قالین بافان مواد قالین را به قسم عمده از بازار میخرند.
- ( ) در وقت قالین بافی انسان انرژی زیاد مصرف میکند.

لغات مناسب را از چوکات انتخاب کرده در جاهای خالی جمله ها بنویسید!

ابریشم، صادرات، پشم، صنعت

در وطن عزیز ما افغانستان \_\_\_\_\_ قالین بافی از زمانه های خیلی قدیم رواج دارد.

برای بافت قالین از \_\_\_\_\_ و \_\_\_\_\_ گوسفند استفاده میشود.

قالین از جمله \_\_\_\_\_ عمده<sup>۶</sup> کشور ما به شمار میرود.

جملات ذیل را به دقت مطالعه کرده و جمله یی را که مقصد اصلی این درس است با علامه (ص) نشانی کنید!

\_\_\_\_\_ در افغانستان صنعت دستی از زمانه های خیلی قدیم تا کنون رواج دارد.

\_\_\_\_\_ بیشترین قالین بافان را زنان، دختران و پسران تشکیل میدهند.

\_\_\_\_\_ قالین بافی در افغانستان از زمانه های خیلی قدیم تا کنون رواج دارد.

- جمله های ذیل را خوانده مطلب صحیح آن را با علامه ء (ص) نشانی کنید!
- \_\_\_ قالین بافان برای بافت قالین از دستگاههای خارجی استفاده میکنند.
- \_\_\_ قالین بافان برای بافت قالین از دستگاههای که خود شان میسازند استفاده میکنند.
- \_\_\_ قالین بافان برای بافت قالین از ماشین کار میگیرند.

- جمله های زیر را خوانده و جواب صحیح آن را نشانی کنید!
- \_\_\_ قالین بافان افغانستان اکثراً از مناطق جنوب و شرق افغانستان هستند.
- \_\_\_ قالین بافان افغانستان اکثراً از مناطق شمال و غرب افغانستان هستند.
- \_\_\_ قالین بافان افغانستان اکثراً از بیرون کشور هستند.

## میهن من

نی از گل و نی چمن سرایم	نی سنبل و نی سمن سرایم
هرگاه که من سخن سرایم	اوصاف تو ای وطن سرایم
ای هستی و ای وجودم از تو	ای رشته <sup>۴</sup> تار و پودم از تو
ای باغ و بهار و ای بهشتم	ای روز نخست سر نوشتم
مهر تو به جان و دل سرشتم	تخم عشقت به سینه کشتم
چشمم اول رخ تو دیده	گوشم سخن ترا شنیده
اجداد تمام در تو آسود	از یاد تو جمله ایم خشنود

دور از تو اگر بباغ باشم  
چون لاله قرین داغ باشم

مترادف کلمه های نشانی شده را از چوکات انتخاب و در قوس های مقابل جمله های داده شده بنویسید!

صفت ها، بخوانیم، تمام هستی، درازی و پهناور، کوشش

( )	نی از گل و نی چمن <u>سرایم</u>
( )	<u>اوصاف</u> تو ای وطن سرایم
( )	ای رشته <sup>۴</sup> تار و <u>پودم</u> از تو

با آوردن ضد کلمه های نشانی شده از داخل چوکات قوس های مقابل را پر نمایید!

هستی، مهر، آسوده، اول، پیشین، زیبایی

ای نیستی و ای وجودم از تو ( )

زشتی تو به جان و دل سرشم ( )

چشمم آخر رخ تو دید ( )

جملات زیر را به دقت بخوانید و جمله یی را که مطابق متن است با علامه<sup>۴</sup> (ص) نشانی کنید!

\_\_ اوصاف وطن از چمن و گل و سنبل بهتر است.

\_\_ اوصاف وطن بالای مرد و زن مسلمان فرض است.

\_\_ اوصاف وطن بهترین مهر و به جان و دل است.

## صنف پنجم دری

### ساختمان گرامری:

شکل مفرد اسمهای داده شده چوکات را پیدا کرده و درخانه خالی جمله ها نوشته کنید.

وسایل، دهها، انواع

موتريك \_\_\_\_\_ خوب حمل و نقل است.

مردم \_\_\_\_\_ هم میتوانند از موتر استفاده کنند.

موتر \_\_\_\_\_ پیشرفته وسایل حمل و نقل میباشد.

درخانه خالی های جمله های زیر افعال داده شده در چوکات را به صورت درست آن به کار ببرید.

خوردن، بردن، کردن

اسپ علف \_\_\_\_\_.

شتر زیاد بار \_\_\_\_\_.

طیاره به هوا پرواز \_\_\_\_\_.

با استفاده از (ضمایر) داخل چوکات جمله های داده شده را تکمیل کنید!

او، آن، آنها

کوچیها علاوه بر \_\_\_\_\_ از شتر نیز کار میگیرند.  
\_\_\_\_\_ جواب داد: «طیاره در میدان نشست.»  
تو خودت اکثر \_\_\_\_\_ را میشناسی.

با استفاده از صفت‌های داخل چوکات جمله های داده شده را تکمیل کنید!

زیبا، خورد وکلان، تر

موتر های \_\_\_\_\_ مانند سرویس، تیز رفتار هم رفت و آمد داشتند.  
شهر بسیار \_\_\_\_\_ بود.  
در فضای شهر صدای آن بلند \_\_\_\_\_ میشد.

قید های داخل چوکات را در جمله های داده شده به جای های مناسب آن بنویسید.

چند، بسیار، تیز

وسایل حمل و نقل شهر ها با دهات \_\_\_\_\_ فرق ندارند.  
\_\_\_\_\_ سال پیش با پدرم به کابل رفته بودم.  
موتر های کلان و خورد مانند سرویس، \_\_\_\_\_ رفتار هم رفت و آمد داشتند.



در جمله های زیر فعل را نظر به ضمایر از مفرد به جمع تبدیل کنید!

فرید به پدر خود گفت :

\_\_\_\_\_

تو بسیار چیز های حمل و نقل را میشناسی.

\_\_\_\_\_

بهتر خواهد بود که در خانه قلم و کاغذ را بگیری.

\_\_\_\_\_

مفرد کلمه های داده شده را از چوکات پیدا کرده و در مقابل آنها بنویسید!

مساله، سیم وزر، مصالح، سوال، زیور

زیورات:

\_\_\_\_\_

مسایل:

\_\_\_\_\_

جمع کلمه های داده شده را از چوکات پیدا کرده و در مقابل آنها بنویسید!

خصوص، صفحات، حصار، خواص، صحنه ها، مصاحف

خاص :

\_\_\_\_\_

صحنه :

\_\_\_\_\_

مصحف :

\_\_\_\_\_

با در نظر داشت ضمایر، فعل حال را از چوکات انتخاب و گردان کنید، مثال را تعقیب کنید!

رفتن، پوشیدن، خواندن، نوشتن

- من میروم .
- تو \_\_\_\_\_ .
- او \_\_\_\_\_ .
- ما \_\_\_\_\_ .

جمع کلمه های داده شده را از داخل چوکات دریافت کرده و در جاهای خالی جمله ها بنویسید!

محصولات، طریقه های، صنایع

صنعت: \_\_\_\_\_

طریق: \_\_\_\_\_

محصول: \_\_\_\_\_

صادرات عمده کشور ما را \_\_\_\_\_ دستی تشکیل میدهد.  
\_\_\_\_\_ کشور ما را اکثراً میوه های خشک تشکیل داده است.  
من به \_\_\_\_\_ مؤثر تدریس میکنم.

مفرد کلمه های داده شده ذیل را از داخل چوکات دریافت کرده در مقابل هر کدام آن نوشته کنید!

مرتبه، کشاورز، چند، میوه

چندین: \_\_\_\_\_

کشاورزها: \_\_\_\_\_

میوه ها: \_\_\_\_\_

مراتب: \_\_\_\_\_

از جمله های زیر قید و صفت را پیدا کرده و در جای خالی بنویسید!  
جای بسیار خوشی است که کشور ما افغانستان سر زمین زراعتی است.

\_\_\_\_\_

اگر ما بتوانیم در آینده از افزار ماشینی استفاده کنیم در آن صورت محصولات  
زیاد به دست خواهیم آورد.

\_\_\_\_\_

فعل توانستن را نظر به ضمائر مخاطب دژ جمله های زیر به کار ببرید!

تو \_\_\_\_\_ کارهای زراعتی را انجام دهی؟

شما \_\_\_\_\_ کارهای زراعتی را انجام دهید؟

خانه های خالی را توسط ضمایر داخل چوکات پر کنید!

ما، او، شما، من، ایشان، تو

\_\_\_ میرویس را به تماشای باغ نزدیک خانه دعوت کرد.

\_\_\_ به تماشای باغ نزدیک خانه رفتند.

\_\_\_ به تماشای باغ نزدیک خانه رفتیم.

\_\_\_ به تماشای باغ نزدیک خانه رفتیم.

\_\_\_ به تماشای باغ نزدیک خانه رفتی.

\_\_\_ به تماشای باغ نزدیک خانه رفتید.

از دو جمله<sup>۴</sup> زیر صفت را پیدا و در خانه خالیها بنویسید!

\_\_\_\_\_ آب سرد و شفاف در جویبارها روان بود.

\_\_\_\_\_ منظره<sup>۴</sup> زیبای باغ بسیار دلکش بود.

دستور زبان :

از چوکات زیر قید و صفت را پیدا کرده در خانه خالی جمله ها بنویسید!

زیبا، هرگز

حبیبه \_\_\_\_\_ دروغ نمیگوید.

مادر نام \_\_\_\_\_ و خودش موجود بسیار دوست داشتنی است.

در جمله های زیر فعلها را پیدا کرده زیر آنها خط بکشید. بعد بگویید آنها چی نوع فعل اند. بعداً آنها را در مقابل شان بنویسید، مثال را تعقیب کنید!

حمید مکتب رفته است. فعل مثبت

و حیده در خانه نیست. \_\_\_\_\_

فرهاد نان میخورد. \_\_\_\_\_

فرزانه آب نمینوشد. \_\_\_\_\_

دستور زبان :

از چوکات زیر فعل امر و نهی را به ترتیب انتخاب کنید و در جاهای خالی طوری بنویسید که جمله ها تکمیل گردند.

مرو، بدان، برو

شکیلاجان \_\_\_\_\_ که هرکس از حاصل زحمت خود به مقصد میرسد.

\_\_\_\_\_ به دنبال کسانی که به فکر آینده خود نیستند.

هوا خراب است، حمیده جان زود \_\_\_\_\_ که باران خواهد بارید.

از چوکات پایین اسم، صفت، فعل، قید و ضمیر را پیدا کرده در خانه خالی جمله  
ها بنویسید!

کعب، هوشیار، او، هیچ، میکرد

\_\_\_\_\_ امیر بلخ بود.

بدون اجازه \_\_\_\_\_ کس نمیتوانست کاری بکند.

رابعه بسیار \_\_\_\_\_ بود و به درس و تعلیم سخت علاقه داشت.

شخص دانا \_\_\_\_\_ گاه کاری نمیکند که سبب پشیمانی شود.

فرید همیشه بعد از درس کار \_\_\_\_\_ .

در جملات ذیل قید را انتخاب و در قوس مقابل بنویسید!

او شریعت را برای ما طور کامل بیان کرد. ( )

حضرت محمد (ص) مردم را به دین اسلام مشفقانه دعوت میکرد. ( )

حضرت محمد (ص) در شهر مکه مکرمه با مردم به بسیار خوبی برخورد میکرد.

( )

در جملات ذیل صفت را انتخاب کرده و در قوس مقابل بنویسید!

حضرت محمد (ص) طفل یتیم بود و نیکو تربیت یافته بود. ( )

حضرت محمد (ص) بهترین پیغمبر خدا (ج) و رهبر ماست. ( )

حضرت محمد (ص) شخص خوش خلق بود. ( )

در جمله های زیر فعل را انتخاب کرده و در قوس مقابل بنویسید!

خلق نیک و امانت داری آن حضرت (ص) او را سرپرست امور تجارتي بی بی خدیجه بیوه زن ثروتمند گردانید. ( )

جناب حضرت محمد (ص) در مدت رسالت و بعثت توانست توسط کلام خداوند (قرآنکریم) و احادیث نبوی دین را تکمیل کند. ( )

بعد از وفات آن حضرت (ص) یاران او نقش قدم او را تعقیب کردند. ( )

جمله های ستون اول را خوانده در ستون دوم از نگاه فعل به جمع تبدیل کنید!

کریمه و شریفه _____	کریمه بسیار زحمت میکشد.
شما بسیار _____	تو بسیار درس میخوانی.
ما بسیار _____	من بسیار کار میکنم.

از جمله های زیر صفت را پیدا کرده در قوسهای خالی مقابل آنها بنویسید!

منظرهٔ طلوع آفتاب زیبا و دیدنیست. ( )

نثار گل در لطیفه آدم عجیب معرفی شده است. ( )

امیر تیمور لنگ یکی از پادشاهان مشهور بود. ( )

جمع کلمه های داده شده را از چوکات پیدا کرده و در مقابل آنها بنویسید!

بلبلان، میوه ها، سبزیها، دشتها

سبزی:

\_\_\_\_\_

دشت :

\_\_\_\_\_

بلبل:

\_\_\_\_\_

میوه :

\_\_\_\_\_

مفرد کلمه های زیر را از چوکات پیدا کرده و در مقابل آنها بنویسید!

معدن، کشتی، شریف، برادران، مسلمانان

معدن :

\_\_\_\_\_

کشتیها:

\_\_\_\_\_

اشراف:

\_\_\_\_\_

برادر:

\_\_\_\_\_

مسلمان:

\_\_\_\_\_



با در نظر داشت ضمائر فعل را از مصدر های داخل چوکات انتخاب و گردان کنید !  
مثال را تعقیب کنید!

دیدن، گفتن، شنیدن، خندیدن

من \_\_\_\_\_

او \_\_\_\_\_

ما \_\_\_\_\_

در جمله های داده شده در زیر حرف ربط خط بکشید!  
علم داراییست که هر قدر آن را مصرف کنی زیاد میشود.  
علم را به نوشتن زنجیر کنید.  
علم را به آموختن تکثیر کنید.

قید زمان را در جملات زیر نشانی کنید!  
علم نور درخشان است که گاهگاهی در قلب انسان پرتو افشانی میکند.  
تحصیل علم کوشش همیشه گی به کار دارد.  
علم گنجیست که هر وقت انسان را یاری میکند.

در جمله های پایین اسم و صفت را در داخل قوس بنویسید!  
( ) علم درختیست که ثمر آن شیرین است.  
علم هر قدر که زیاد شود اعتبار، عزت و مرتبه انسان را بلند میسازد  
( )  
( ) علم نور الهیست که به قلب انسان خوشی میبخشد.

این دو جمله را به دقت بخوانید!

فرخنده سمنك را پخت الهه دایره زد.

فعل هر دو جمله را در قوس ها بنویسید! ( ) ( )

فاعل هر دو جمله را در قوس ها بنویسید! ( ) ( )

از جمله های زیر اسم و صفت را پیدا کرده در مقابل هر کدام بنویسید

سمنك نذر خوشحالی است. ( )

سمنك بی شکر شیرینی دارد. ( )

این دو جمله را به دقت بخوانید!

پرویز نشست . علی پرویز را دید.

فعل هر دو جمله را در این دو قوس بنویسید! ( ) ( )

فاعل هر دو جمله را در این دو قوس بنویسید! ( ) ( )

مفعول هر دو جمله را در این دو قوس بنویسید! ( ) ( )

هر دو فعل نظر به چی فرق دارند بنویسید! ( ) ( )

بنابر فرق شان، کدام فعل لازمی و کدام فعل متعدی میشود؟

\_\_\_\_\_

از جمله های زیر اسم، صفت و قید را پیدا کرده در مقابل هر جمله بنویسید!

اسلم زیاد کار میکند خوب نتیجه میگیرد. \_\_\_\_\_

پاریس شهر بسیار زیبا است. \_\_\_\_\_

علی خوش و زیاد خندان است. \_\_\_\_\_

شاگردان خوشحال و زیاد سرگرم میباشند. \_\_\_\_\_

کلمه های جمع را از داخل چوکات انتخاب و در خانه های خالی جمله های زیر بنویسید!

میپوشد، میرود، میپوشند، شنیده ام،  
میروند، شنیده ایم، میگفت، میگفتند

برف جنگی، شیر برفی ساختن و یخمالک از جمله بازیهای زمستانی در وطن ما  
بشمار \_\_\_\_\_.

در زمستان همه کس لباس های گرم پشمی \_\_\_\_\_.

ما از بزرگان خود \_\_\_\_\_ که \_\_\_\_\_ کابل بی زر باشد نه بی برف.

کلمه های مفرد را از داخل چوکات انتخاب و در خانه های خالی جمله های داده شده بنویسید!

بازی، بازیهای، میروند، میرود، دارد، دارند، میگفتند، میگفت

برف جنگی از جمله \_\_\_\_\_ زمستانی بشمار \_\_\_\_\_.

دریا برای آبیاری زمین زراعتی بسیار تاثیر \_\_\_\_\_.

از پدرم شنیدم که \_\_\_\_\_ کابل بی زر باشد نه بی برف.

از کلمه های داده شده زیر اسم، ضمیر و صفت را پیدا کرده در جمله ها به جا های خالی بنویسید!

حمید، ما، زیرک، کابل، شما، زیبا، گرم، او، نسرین

نسرین دخترک \_\_\_\_\_ در صنف خود میباشد.

\_\_\_\_\_ رسم های زیبا را بسیار خوش دارد.

پایتخت وطن عزیزما شهر \_\_\_\_\_ است.

در جمله های زیر دقت کنید. آنها را نظر به فاعل و فعل و مفعول به جمع تبدیل کنید!

\_\_\_\_\_ او کتاب میخواند.

\_\_\_\_\_ کتاب خوانده شد.

\_\_\_\_\_ من کتاب میخوانم.

در جملات داده شده زیر حرف «ربط» خط بکشید!

ای وطن من به نام تو افتخار دارم.

ای باغ و بهار وای بهشتم.

مهر تو به جان و دل سرشتم.

اجداد تمام در تو آسود.

کلمه های مفرد را جمع و جمع را مفرد بسازید!

مثال:

روز:	روزها	تخمها:	تخم
گل:	_____	لاله ها:	_____
وطن:	_____	جانها:	_____
باغ:	_____	روزها:	_____
چمن:	_____	دلها:	_____

اسمهای اشاره را در جمله های زیر نشانی کنید!

این وطن را دوست دارم.

این است روز سرنوشتم.

آنجا گل نسرین زیاد است.

دور از تو اگر به باغ باشم.

در جمله های زیر اسم را پیدا کرده در خانه های خالی مقابل آنها بنویسید!

بزکشی از جمله بازیهای خیلی جالب و قدیمی در کشور ما به شمار می رود.

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

بزکش را بنام چاپ انداز و یا پهلوان یاد میکنند.

بزکشی در میدان های بزرگ و چمن ها صورت میگیرد.

در جمله های زیر فعل را پیدا کرده در مقابل هر جمله داخل قوس بنویسید!  
این بازی در روزهای عید و نوروز به راه انداخته میشود. \_\_\_\_\_  
بعد از ختم مسابقه به تیم برنده تحفه های از قبیل چین و کپ داده میشود.  
\_\_\_\_\_

در وسط میدان يك دایره از خط سفید کشیده میشود. \_\_\_\_\_

در خانه های خالی جمله های داده شده جمع کلمه ها را از چوکات گرفته بنویسید!

بچه ها، مناطق، صنعت، دستگاه ها، حیوان، دخترها، زنان

در وطن عزیز ما افغانستان \_\_\_\_\_ قالین بافی از زمانه های قدیم تا حالا  
رواج دارد.

قالین \_\_\_\_\_ شمال و غرب کشور در جهان شهرت دارد.

در دستگاه های قالین بافی \_\_\_\_\_ و \_\_\_\_\_ مصروف بافت قالین  
میباشند.

کلمه های مفرد را از داخل چوکات پیدا کرده و درخانه خالیهای جمله های داده  
شده بنویسید!

صنعت، منطقه، حیوان، بچه، صادرات، مردها

در وطن ما \_\_\_\_\_ قالین زیاد رواج دارد.

\_\_\_\_\_ شمال افغانستان در قالین بافی شهرت دارد.

مواد قالین از پشم \_\_\_\_\_ گوسفند تهیه میشود.

## صنف پنجم دری

### املا

در جاهای خالی شکل درست کلمه ها را با استفاده از چوکات بنویسید!

شهر کابل بسیار \_\_\_\_\_ بود. (ظیبا، ضیبا، زیبا)

فرید \_\_\_\_\_ میکند. (قشه، قصه، قسه)

برای حمل و نقل از \_\_\_\_\_ هم استفاده میکنند. (قاطر، قاجر)

با استفاده از کلمه های صحیح داخل چوکات خانه خالی جمله های داده شده را تکمیل کنید!

صنعت،	مناطق،	گوسپند،	سنت،	مناطق،
گوسفند،	ثنت،	مناطق،	گوئفند	

\_\_\_\_\_ قالین بافی از زمانه های خیلی قدیم رواج دارد.  
کسانی که به بافت قالین مصروف میباشند اکثر آنها از \_\_\_\_\_ شمال و  
غرب کشور ما بوده و برای بافت قالین از پشم \_\_\_\_\_ استفاده میشود.

درخانه خالیهای جمله های زیر شکل درست کلمات را ازچوکات انتخاب کرده جمله ها را تکمیل کنید!

کسور، چاپ انداز، دلچصب، کشور، چپانداز،  
دلچسپ، کصور، چوپ انداض، دلچسپ

بزکشی از جمله بازی های خیلی جالب و قدیمی در \_\_\_\_\_ ما به شمار میرود.  
سوار کار یا \_\_\_\_\_ مرد بسیار قوی میباشد.  
بزکشی برای مردمان خارج نیز \_\_\_\_\_ است.

در جاهای خالی جملات ذیل کلمات صحیح را از چوکات انتخاب کرده بنویسید!

صرشتم، صینه، صم، ثرشتم، ثینه، ثمن،  
سرشتم، سینه، سمن

مهر تو به جان و دل \_\_\_\_\_

تخم عشقت به \_\_\_\_\_ کشتم

نی سنبل و نی \_\_\_\_\_ سرایم



با استفاده از کلمه های صحیح داخل چوکات جمله های زیر را تکمیل کنید!

مثبت، مسبت، مصبت، تسویر، تثویر،  
تصویرزریف، ظریف، ذریف

در موزیم چیزهای \_\_\_\_\_ قدیمی را حفظ میکنند.  
از دیدن \_\_\_\_\_ زیبایی که میکلائر رسم کرده بود همه حیران شدیم!  
هنرهای زیبا تاثیر \_\_\_\_\_ هنری در روح و روان انسان دارد!

با استفاده از کلمه های صحیح داخل چوکات جمله های زیر را تکمیل کنید!

ظر، تاسیر، محفوظ، ذر، تاصیر،  
محفوذ، زر، تأثیر، محفوز

در زمستان هوا سرد میشود همه کس لباس های گرم و پشمی میپوشند تا از خطر  
خنک \_\_\_\_\_ بمانند.  
دریا ها، چشمه های آب، جویبار ها در سرسبزی و آبادی ملک ما بسیار  
\_\_\_\_\_ دارند.  
کابل بی \_\_\_\_\_ باشد نه بی برف.

کلمه های که در پایین داده شده شکل درست املايي آنها را انتخاب کرده در خانه خالي جمله ها بنويسيد!

مهبت، محبت، محبط، مطالعه. متالعہ. متالته.

نامهٔ پر از \_\_\_\_\_ شما ديروز براي رسيد.  
از \_\_\_\_\_ آن نامه بسيار خوش شدم.

کلمه های که در پایین داده شده، شکل صحيح املايي آنها را پيدا کرده دور آنها را حلقه بکشيد!

صيف	سيف	ثيف
مزلت	مذلت	مظلت
هکایت	هکایت	حکایت

شکل صحيح کلمه های داده شده را انتخاب و در جملات بجای های خالي بنويسيد!

ثمنك، صمنك، سمنك، نذرنضر، نظر  
نسيب، نصيب، نشيب

ميله \_\_\_\_\_ يك ميله قديمي زنان است.  
حاجتمندان براي برآورده شدن مطلب شان \_\_\_\_\_ مي دهند.  
خوشبختي \_\_\_\_\_ کسانی است که صادقانه کار میکنند.

خانه خالیهای جمله های زیر را با استفاده از کلمه های درست داخل چوکات پر کنید!

بی غسل، میوه، مصرف

یکی را گفتند که عالم بی عمل به چه ماند گفت به زنبور \_\_\_\_\_  
علم درختیست که \_\_\_\_\_ آن عمل میباشد.  
علم داراییست که هر قدر آن را \_\_\_\_\_ کنید زیاد میشود.

مطابق شماره ها شکل صحیح کلمه ها را از چوکات انتخاب و به جای های خالی بنویسید!

مطالعه	توری	مصلی	ورزش	معرف
متالعه	طوری	مسلی	درخش	مسروف
متالنه	طور	مثلی	ورزش	مصروف

وقتی که از \_\_\_\_\_ خسته شدید، باید فوراً کتاب را بسته کنید. خود را از  
حالت ناراحتی نجات دهید. اینکار \_\_\_\_\_ ممکن میشود که شما به چیزی  
دیگری \_\_\_\_\_ قدم زدن، \_\_\_\_\_ کردن یا شنیدن پارچه موزیک نرم  
\_\_\_\_\_ مصروف شوید.

در جمله های زیر شکل صحیح کلمه را از چوکات انتخاب و در جایهای مناسب آن استعمال کنید!

أجب، عجب، هجب، مهلت، محلت، مولت،  
شرت، شرط، شرد

نشارگل به \_\_\_\_\_ سوال مقابل شده بود.

نشارگل از امیر تیمور ده سال \_\_\_\_\_ گرفت.

نشارگل فوراً گفت دو \_\_\_\_\_ مهم دارد.

شکل صحیح کلمه ها را از بین کلمه های داده شده پیدا و در خانه خالی های جمله ها بنویسید!

زوق، ضوق، ذوق، ظوق، تاثیر، تاسیر،  
تاصیر، خسوساً، خصوصاً، خثوثاً

دختر \_\_\_\_\_ تعلیم داشت.

تعلیم و تربیه \_\_\_\_\_ پدر و مادر و استاد لازم است.

از کلمات داده شده داخل چوکات شکل درست آنها را انتخاب کرده در خانه خالیهای جمله ها بنویسید!

نثار، مبعوص، ثروتمند، تریقت،  
نصار، مبعوس، صروتمند

رحمت حق \_\_\_\_\_ یارانش.

حضرت محمد (ص) در غار کوه حرا به پیغمبری \_\_\_\_\_ شد.

حضرت محمد (ص) سرپرست امور تجارتی بی بی خدیجه بیوه زن \_\_\_\_\_ بود.  
او \_\_\_\_\_ عیان کنند ما را.

شکل درست کلمه ها را از قوس ها پیدا کرده در خانه خالیها بنویسید!

درخت \_\_\_\_\_ ( سرو، ثرو، سرو )

در گفتار \_\_\_\_\_ ( صدق، صدق، ثدق )

ضدگناه \_\_\_\_\_ ( ثواب، سواب، صواب )

ضد صواب \_\_\_\_\_ ( ختا، خطا )

از کلمات داده شده داخل چوکات شکل درست آنرا انتخاب کرده و در خانه خالی  
های جمله ها بنویسید!

پذیرفت، پیضرفت، پذیرفت، مصروف، مسروف،  
مثروف، منقه، منطقه، مناظر، منضدره، منزره

نفیسه دعوت نسیمه را \_\_\_\_\_  
اما کریم بسیار \_\_\_\_\_ به نظر میرسید بازهم از او دعوت شد تا \_\_\_\_\_  
سرسبز قریه به همراهی شان به تماشای \_\_\_\_\_ دیدنی برود.

شکل صحیح کلمه های داده شده را از قوسهای مقابل انتخاب و در جای مناسب  
آنها بنویسید!

\_\_\_\_\_ دستی (سنايع، صنايع، ثنايع)  
هرکی \_\_\_\_\_ کشد راحت بیند (ذحمت، ضحمت، زحمت)

از شکل درست کلمه های داده شده استفاده کرده آنها را در خانه های خالی  
استفاده کنید.

سریا، صریا، ثریا، سیمین، صمین، ثمین  
زیورات، ذیورات، ضیورات

\_\_\_\_\_ زیورات \_\_\_\_\_ را خوش دارد.  
\_\_\_\_\_ سیمین را در قدیم از نقره میساختند

## صنف پنجم

### دري

#### انشا

بادر نظر داشت کلمه های داخل چوکات به نام مصارف وسایل حمل و نقل مقاله یی بنویسید که جوابگوی سوالات زیر باشد.

چراگاه، منابع، چاهها، مصرف، نفت،

حیوانات بار کش چی میخورند ؟

طیاره چی مصرف دارد ؟

دیگر وسایل حمل و نقل چی مصارف دارند ؟

راجع به عروسی يك مضمون پنج سطری بنویسید که سوالات ذیل را جواب داده بتواند :  
عروس کیست ؟

- عروس چی نوع لباس میپوشد ؟

- از کدام قسم زیورات استفاده میکند ؟

- عروس چی رنگ بوت میپوشد .

راجع به زراعت محیط خود مقاله یی بنویسید که کلمه های زیر در آن به کار رفته باشند و جوابگوی سوالات طرح شده باشد.

کشاورزی، میوه ها ، درختان، قلبه، محصول، زرق

- دهقان زمین را چرا قلبه میکند ؟

- کشاورز به کدام شخص گفته میشود ؟

- در وطن شما چی نوع میوه ها پیدا میشوند ؟

- از درختان بدون میوه دیگر چی استفاده میشوند ؟

با استفاده از کلمه های داخل چوکات راجع به بهار يك مضمون (۵) سطری بنویسید که لغات زیر در آن بکار برده شود و جوابگوی سوالات ذیل باشد.

خاطر، مناطق، نغمه سرایی، مصروفیت، سپری نمودن

در فصل بهار دهقانها و باغبانها چی مصروفیت دارند؟  
در فصل بهار مرغان از کدام مناطق می آیند؟  
با دیدن مناظر زیبا خاطر انسان چه میشود؟

راجع به دوستی و محبت مادر يك مقاله بنویسید که سوالهای زیر را جواب داده بتواند.

- کی شما را اولین بار شیر داده است؟

- کی شما را آب و نان داده است؟

- کی شما را بار اول گپ زدن را یاد داد؟

- کی در زنده گی بیشتر تکلیف های شما را کشیده است؟

این شعر را خوانده به نثر طوری تبدیل کنید که از آن مضمون انشایی خوبی به نام

(حمد و نعت) به وجود آید!

پیشوایی چو مصطفی داریم

شکر حق را که پیشوا داریم

او طریقت عیان کند ما را

او شریعت بیان کند ما را

تا به روز جزا پیایی باد

صلوات خدای بروی باد

دوستدار چهار یار اویم

امت او و دوستدار اویم

باد بر جمله دوستدارانش

رحمت حق نثار یارانش



جمله های زیر نا مرتب نوشته شده اند. شما آنها را به ترتیب بنویسید!

- اگر مراد از این دستور، تعلیم علم دین باشد.
- آموزش علوم دیگر برای یاد گرفتن علم دین هم فرض میشوند.
- یاد گرفتن علم بر مرد و زن مسلمان فرض است.
- مثلی که خواندن نماز فرض بوده و وضو برای خواندن نماز پیش از آن فرض میباشد.

- پس ما باید قبول کنیم که آموختن هر علم به خاطر خوب یاد گرفتن علم دین فرض است.

شما هم يك لطیفه در کتابچه های تان بنویسید!

با استفاده از کلمه های کلیدی مطالعه، یادداشت، کتاب، کتابخانه، کتابفروش زیر عنوان کتاب و طرق استفاده آن « ۵ » سطر نوشته کنید!

جمله زیر را عنوان قرار داده يك مضمون سه سطر بنویسید که جوابگوی سوالهای زیر باشد.

علم درختیست که ثمر آن عمل میباشد.

در زنده گی امروزه تان اثر علم را در چی چیز ها میبینید؟

علما در جامعه سبب پیشرفت و ترقی میشوند، با مثال واضح سازید؟

هرکس علم نداشته باشد به چی مانند میشود؟

این بند شعر سمنك را طوری به نثر تبدیل کنید که مضمون آن مطلب سمنك را تشریح کند!

سمنك نذر بهار است      میلهء شب زنده دار است  
این خوشی سال یکبار است      سال دیگر یا نصیب

این شعر را طوری به نثر تبدیل کنید که در نتیجه يك مضمون خوب از آن بوجود آید!

### کار

عمر گرانمایه درین صرف شد      تا چه خورم صیف و چه پوشم شتا  
ای شکم خیره به نانی بساز      تا نکنی پشت به خدمت دو تا

شما هم يك نامه برای دوست تان بنویسید که از رفتن تان به يك میله حکایت کنید و از لغات زیر استفاده کنید!

خوشی، سپری، صحتمندی، انتظار،  
محبت آمیز، خوشگوار، خوشوقت

کلمه های داخل چوکات را مدنظر گرفته يك مضمون (۴) سطری زیر عنوان زمستان بنویسید که جوابگوی سوالات ذیل باشد.

محفوظ، تاثیر، ملك، طبیعی، دایم، موقع، ذخیره

در زمستان چه تغییرات رخ میدهد؟

آیا ذخیرهء برف برای سرسبزی و زراعت تاثیر خوب دارد و چطور؟

برای محفوظ ماندن از خطر سرما در زمستان مردم چه میکنند؟

در زمستان اطفال و جوانان چه بازی و سرگرمی را به راه میاندازند؟

جواب سوالها را به ترتیب بنویسید تا يك مضمون خوب ترتیب شود!

ادیسن را چرا مردم احترام دارند؟ \_\_\_\_\_

شما به کی احترام دارید و چرا؟ \_\_\_\_\_

آیاخوش دارید شما را مردم احترام کند چطور؟ \_\_\_\_\_

چه باید بکنید که قابل احترام شوید؟ \_\_\_\_\_

هرکس به مردم خدمت کند احترام میشود چطور؟ \_\_\_\_\_

بیت های زیرین را به نثر تبدیل کنید. بکشید تا از آن يك مضمون راجع به وطن ساخته شود.

نی سنبل و نی سمن سرایم

اوصاف تو ای وطن سرایم

نی از گل و نی چمن سرایم

هرگاه که من سخن سرایم

از کلمه های داخل چوکات استفاده کنید و در باره بزکشی معلومات خود را در پنج سطر بنویسید!

خوش آیند، تفریح، دلچسپ، میدان، دایره

با استفاده از کلمه های داخل چوکات تحت عنوان صنعت قالین بافی (۳) سطر نوشته کنید که جوابگوی سوالهای زیر باشد :

دستگاه، پشم، تار، ابریشم، رنگارنگ، مشهور

آیا قالین بافی پیشهء پر منفعت است؟  
به خاطر چه منفعت زیاد دارد.  
آیا شما هم به قالین بافی دسترسی دارید یا نه؟ توضیح بدهید.

## صنف پنجم

### دری

#### لغاتھا

وسایل، انتقال، اطراف، اشیا، دهکده، اکثر، فضا، انواع، ضرورت، تفاوت،  
صنعت، مناطق، مشهور، صادرات، عاید  
چست، اعطا، ذبح، عنعنوی، تحفه، طی، بیداری  
زریفت، ملاقات، سمین، صحنه، زرین  
صفا، عزیز، وفا، لطف، رضا، مهر، محبت  
گوناگون، کشاورزی، همت، افزار، سعادت، محصول، رزق، تقویت، تهیه  
مانع، تماشا، پذیرفت، اندوه، غروب  
هدیه، اختراع، کشف، همت گماشت، ناطق، افزوده. تقدیم، مهم شهرت، موفق  
حکایت، سلطان، درویش، توانگر، مشقت، مذلت، خردمندان، قصه، گرانمایه،  
صرف، صیف، شتا  
بخصوص، زر، ملک محفوظ، موقع طبیعی، دایم، تاثیر  
میله، آرزو، خروشد، شکر، طعم  
نامه، فضل، انتظار، مطالعه، تجربه، رهنمود  
الهی، فرود، عزت، تکثیر، عالم، عسل  
عجیب، مهلت، کیسه، مهم، تهیه  
مطالعه، قادر، مقبول، ارتباط، سودمند  
میهن، اوصاف، نخست، مهر، اجداد، قرین  
صلوات، رهبر، مبعوث، جد، وفات، خانواده، زوجه، تدریج، وسعت، احادیث، رحلت  
اساسات، قوانین، تعقیب، انتشار، اصحاب، عیان، نثار، مکرمه، متاسفانه، ثروتمند،  
رسالت، طریقت  
امیر، ذوق، شجاع، مروج، شایان، آزادمنش، تحت، دعوت، سنگین دل، ایزد، هجر، خویشان

ARIC  
B  
6.421  
SCF  
8421 v.5



**Supported and coordinated by UNICEF and  
Save the Children (USA)**

**Get more e-books from [www.ketabton.com](http://www.ketabton.com)  
Ketabton.com: The Digital Library**